

Bohuslän

Då soldatlönen var fyra riksdaler om året

Av Sven Rydstrand

Ur LP 1961 04 06

De indelta soldaterna hade det säkerligen inte så värst fett. Därom kan många berätta, som härstammar från soldatsläkt. Och de gamla soldatkontrakten intygar detsamma. Men inte trodde man väl att han hade så liten årlig lön som bara fyra riksdaler. Här återges emellertid ett soldatkontrakt från gården Norra Häller i Bro socken, och där får man belägg för hur det var år 1848.

"Såvida ogifta ynglingen Andreas Andreasson bliver antagen till soldat vid vårt nummer 78 vid Stångenäs kompani, lämna vi honom följande kontrakt:

- 1: mo. I lega betala vi honom trettio riksdaler banco.
- 2: do. Årliga lönen bliver, fyra riksdaler banco, som betalas i tvenne terminer, nämligen den 25 mars hälften, och andra hälften betalas den 29' september.
- 3: tio. Den 25 instundande mars tillträder han torpet, och förbinder vi oss att nästa vår uppsa detsamma med ren och god säd, samt årligen så höst som vår, i rättan tid plöja och harva den nuvarande samt framdeles blivande öppna jorden å torpet. Då han är kommenderad, skötes torpet till alla delar av oss samt inbärgas och tröskas grödan.
- 4: to. Bränsle får han taga i vår utmark, och till dess framskaffande lämna vi dragare, och då han är kommenderad, besörjes bränslets framskaffande av oss. Till huvudbränsle hava vi å hemmanet god torvmosse, som således begagnas, men skulle vi genom natursvårigheter för dess goda inbärgning möta hinder, så tillkommer oss att förskaffa annat bränsle.
- 5: tio. Bete för sina kreatur får han gagna i utmarken.
- 6: tio. Häst till och från kvarn i lämnas honom fyra gånger om året.

Uddevalla den 17 oktober 1848.
Johan Jonsson, ägare till 15/32
Häller, C. A. Gerle, rusthållare för 15/32 hemman i norr Häller, Josef
Mattiasson, ägare av 1/32 del Häller.
Med förestående kontrakt förklarar jag mig nöjd.
Andreas Andreasson. Förestående kontrakt gillas och stadfästes:
Routeringsstället, Uddevalla, den 17 oktober 1848.
Å g. landshövdingens vägnar: M. af Christernin. – Georg Weideman."

Till ovanstående kan läggas, att någon skog inte fanns på hemmanet Häller vid denna tid, varför "*huvudbränslet torvmosse*" nog också var det enda bränslet för både bönder och soldat, om de nämligen inte kunde skrapa ihop något litet ener och ljunng att späda ut med. Men på denna tid bodde det mycket fattigfolk uppe i Hällersbergen, där soldattorpet låg, så här var barskrapat på allt som växte. Kor, får och getter gick ute så gott som året runt och tog allt vad de kunde komma över. Det var svårt för folk på denna tid. Soldaten hade det kanske bäst av alla de fattiga däruppe. Han hade ändå säkert de fyra riksdalerna om året. Det var inte alla som var så förmögna.